

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 222.

Leto XXXVI.

Celovec, 14. decembra 1917.

Št. 50.

Kaj bo z nami?

Vojna se neizogibno bliža svojemu koncu, četudi je Amerika sedaj napovedala vojno še Avstro-Ogrski. Preko Rusije bo prišel mir. Ne upamo preveč na posebni mir z Rusijo, vendar bo Rusija na svoje zaveznike le toliko vplivala, da bodo v svojih osvajalnih zahtevah popustili. Tako se bo mir pospešil. Da se mir bliža in se bo ž njim vred odločila tudi usoda narodov naše monarhije, čutijo z vlado vred vse stranke v državnem zboru. Sedanje delegacijsko zasedanje je v tem oziru zelo važno. Začela se je odločevati usoda avstro-ogrskih Slovanov. Nemci in Madjari so dosedaj bili gospodarji v monarhiji. Ti so uživali vse dobrote gospodujočih strank, Slovani pa smo bili njihovi hlapci. Kar je madjarskemu in nemškemu bogatincu padlo drobtin z mize, smo jih pobirali Slovani, na Koroškem pa Slovenci niti teh nismo dobili. In vendar so Nemci in Madjari bogateli na naš račun; vrh tega pa so nas še zatirali. Povsod smo bili brezpravni, povsod tepeni, povsod zaničevani, le v dolžnostih smo bili enakopravni. V starih časih se je sužnjem podobno godilo. To so krivice, ki vpijejo proti nebu, in kdor k takim krivicam molči, je sokriv! V vseh časih so se še dobili podkupljivi ljudje, ki so se za drobtino dali proti svojem nahujskati in so pomagali tujcem. To je izdajalstvo najgrše vrste.

Slovanski poslanci vedó, da se bo Slovanom le tedaj bolje godilo, ako bodo slovanski narodi na svoji zemlji sami gospodarovali, ako bodo od Madjarov in Nemcev popolnoma neodvisni, popolnoma samostojni. To se zgodi le, ako se uresniči najniške deklaracije čeških, jugoslovanskih, ukrajinskih in poljskih poslancev. Kakor znano, so 30. majnika vsi v poslanski zbornici na Dunaju zbrani slovenski, hrvatski in srbski poslanci po svojem načelniku drju. Korošcu zahtevali združenje vseh pokrajin naše monarhije, kjer žive Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojno, od Nemcev in Madjarov neodvisno državo pod habsburško dinastijo. Hrvatje, Slovenci in Srbi smo en narod, razdeljeni, razkosani pa v več dežel, da vsled tega ne moremo priti k moči, do veljave. Po Koroškem, Štajerskem, Goriškem, Primorskem, na Ogrskem in tudi izven državnih mej na Beneškem prebivamo razkosani in raztelešeni Slovenci; Hrvatje pa po Istri in skupno s Srbi na Hrvatskem in Ogrskem, v Dalmaciji in Bosni ter Hercegovini. Vsi smo sinovi naše monarhije; vsi, Slovenci, Hrvati in Srbi smo se v vojni v brambi za domovino in cesarja izkazali, da morajo to priznati tudi naši najhujši sovražniki. Srbe v Bosni so v začetku vojne še vse huje preganjali kakor nas Slovence; nekateri mogotci so imeli največje veselje, ako so mogli katerega obesiti. To je bila strahovlada. In sedaj je v delegacijah (v bosanskem odseku) priznal skupni finančni minister baron Burian, da so se Srbi sijajno izkazali. Rekel je: »Bosansko-hercegovske čete so se z lavorjevimi venci pokrile in v spominsko knjigo velikanskega boja s svojo krvjo popisale liste polne slave. To priznavajo vsi njihovi voditelji. Pa tudi zaledje je nosilo in še nosi žrtve in pomanjkanja vsled vojne s stanovitnostjo, ki zasluži vse priznanje.« Znano je, da je od bosanskega prebivalstva približno nekaj manj kakor 700.000 Srbov, 560.000 mohamedancev in 360.000 Hrvatov. Vsi ti govore isti jezik, so deli enega naroda, loči jih le vera; Hrvatje so katoličani, Srbi razkolniki in ostali so mohamedanci, to je turške vere.

Slovenci, Hrvati in Srbi smo en narod; Hrvatje in Srbi govorijo isto narečje, in med slovenščino in srbohrvaščino ni večje razlike, kakor je sicer med narečji istega naroda. Tako se n. pr. nemščina, ki jo govore Nemci v Labudski dolini, od pismene nemščine stokrat bolj razlikuje, kakor pa slovenščina od srbohrvaščine.

En narod smo, skupaj prebivamo, skupaj spadamo po jeziku, po legi, po svoji duši. Združeni v eno državo pod našim cesarjem bi imeli najlepšo lego ob morju. Naše dežele so bogate na vseh pridelkih: je dovolj lesa, dovolj polja, dovolj rude, dovolj vodnih moči itd. Toda od vsega tega imamo dosedaj domačini malo koristi, naše dežele izmозgava tujec in se bogati. Vlada tujca podpira.

Če se uresniči najniška deklaracija, bi bilo drugače. Vladali bi si sami, volili bi sami svojo vlado, sami bi nastavljali svoje, domače uradnike: domače sodnike, davkarje, profesorje itd., povsod bi se čutili domače, vsak uradnik bi bil ljudstvu odgovoren. Sedaj se pa na lastnih tleh čutimo tujce. Kako bi se gospodarstvo na jugu čudovito povzpelo, trgovina bi vzevela, blagostanje bi rastlo in izseljevanje iz naših dežel bi ponehalo.

Za to bodočnost našo se vrši boj v delegacijah. Nemci in Madjari, čeravno so v državi v manjšini, so gospodarji položaja. Na vse kriplje se trudijo, da bi še zanaprej ostali naši gospodarji, Slovani pa njihovi sluge. Vlada, ki je po večini iz njih sestavljena, je seveda za nje. Toda temelji dualizma se že rušijo. Vlada je nagodbo z Ogrsko v avstrijski zbornici rešila le s pomočjo Poljakov. Ti izgubljajo vedno bolj simpatije. Sami hočejo samostojnost, pomagajo pa Nemcem in Madjarom, da je ne bi drugi Slovani dobili. To razmerje med vlado in slovansko opozicijo je pa za dalje časa nevdržljivo za notranjo, pa tudi za zunanjo politiko.

Narodnostno vprašanje v državi se mora rešiti. Rešiti se pa mora za vsak narod tako, kakor dotični narod sam záse zahteva. Vsak narod bo odločeval sam o svoji usodi! Ako torej vlada ne mara poslušati zahtev naših zastopnikov v državnem zboru, ako vlada z Nemci in Madjari vred noče pravično rešiti narodnega vprašanja, potem je ona z Nemci in Madjari vred kriva, ako ne pride do miru med narodi in je sokriva podaljševanja vojne.

Zunanji minister bi si moral to-le zapomniti: Ako se bo pri mirovni konferenci lahko skliceval na soglasni sklop Jugoslovanskega kluba, se nihče ne bo upal mešati v naše notranje razmere, češ saj so urejene. Ako pa vlada, Nemci in Madjari ne marajo odpovedati se krivicam nad drugimi narodi, in torej nočejo urediti narodnostnega vprašanja, so oni krivi, ako se bodo na mirovnem kongresu sovražniki lotili tega vprašanja, češ: Neurejene razmere na jugu monarhije lahko dajo povod za novo svetovno vojno. Ker pa ne maramo nove vojne, zato hočemo notranjo uredbo monarhije vzeti v roke sami, ker monarhija tega ali ni mogla ali ni znala.

Delegacije.

Politika zunanjega ministra.

Oči vseh avstro-ogrskih politikov so uprte v zunanjega ministra grofa Czernina; v njegovih rokah je več ali manj mir na bojiščih, v kolikor seve more o tem soodločevati naša država. Ta gospod je v ogrski delegaciji podal poročilo o zunanjih politikah države: »Vpoklic pod orožje je postal neizogiben, ko je srbska vlada na naš ultimát odgovorila nepovoljno.« »Arbeiter Ztg.« polemizira s Czerninom in piše: »Toda pošteni zgodovinar bo stavil vprašanje, če je bil tedaj ultimát — tedaj so trdovratno tajili, da je ultimát — potreben in zakaj da se je moralo na nepovoljni odgovor, ki je bil le razlika v nevažnih postranskih rečeh, odgovoriti z napovedjo vojne.« O zvezi z Nemčijo pravi grof Czernin, da se je najsijajneje obnesla. Nato je govoril o izdajstvu Italije in Romunije. O Poljski je rekel, da si bo svojo državno bodočnost sama odločevala, ko bodo pri mirovnem sklepanju odpadle tozadevne ovire.

O ruski revoluciji pravi, da so se s padcem prejšnjega režima zrušili tudi stebri prejšnje imperialistične (gospodovalne) in panslavistične ruske politike. Monarhija in ž njo zvezane države so vsak čas pripravljene pogajati se za mir, tako s sedanjo rusko vlado kakor z drugimi nasprotniki. Z odkritimi simpatijami zasledujemo prizadevanje ruskega naroda, doseči mir. Naša odkrita želja je, da stopimo z Rusijo zopet v prejšnje prijateljsko razmerje. Minister se zahvaljuje papežu za njegova mirovna prizadevanja.

Pri opisovanju položaja na bojišču pravi, da smatra v tem oziru zmerno, pa prepričano za upanje za povsem opravičeno.

O mirovnem vprašanju pravi: Smatram, da je v doglednem času mogoče priti do miru in zaslugo za to možnost prisvajam naši skupini držav. Za nas je sedanja vojna obrambna vojna. Ne gremo za tem, da bi pokrajine s silo pridobili in druge gospodarsko posiljevali, zahtevamo pa zagotovilo za naš prost in neoviran razvoj v bodočnosti. To zagotovilo nam nudijo dogovori o zmanjšanju oboroževanja, o svobodi morja in obligatoričnem razsodišču. Pripravljene smo, skleniti z nasprotniki pravičen in časten mir. Upa, da bomo dosegli mir na podlagi sporazuma, če ne ga bomo pa izsilili.

Madjari zoper svobodo narodov.

Grof Tisza je v debati o ekspozeju grofa Czernina imenoval načelo o samoodločbi narodov napad na monarhijo, prestol in domovino. Tako se Madjari igrajo z besedami. Po Tiszovem mnenju bi bil torej patriot le tisti, ki bi se zavzemal za hlapčevanje slabjših narodov močnejšim narodom in torej tudi za večni narodni prepir; saj ta ne bo prenehal in ne more prenehati, dokler hočejo biti Nemci in Madjari gospodarji v monarhiji, drugim narodom pa prepuščajo vlogo brezpravnih hlapcev, ki jim kažejo pravico na papirju, v življenju jim je pa ne privoščijo. Enako so govorili drugi Madjari. Grof Czernin jim je v odgovoru na njihova vprašanja pridno sekundiral.

O zvezi z Nemčijo je povoljno odgovoril Madjarom: Mi imamo takorekoč vse svoje ozemlje v svoji posesti; kolonije Nemčije pa so v sovražnih rokah. Seveda Nemčija ne bo hotela miru, dokler nima zajamčeno, da dobi zopet nazaj svoje kolonije. Mi se vojskujemo za obrambo Nemčije ravnotako kakor Nemčija za nas. Mi se borimo tudi za Alzacijo in Lorensko; če bi se na drugih frontah vršili veliki dogodki, potem bi živahno pozdravil trenotek, v katerem bi se tudi na drugih frontah skupno z zavezniki vojskovali.

O samoodločbi narodov se je Czernin izrazil le z ozirom na zunanjo politiko in jo odločno odklonil; to je notranje vprašanje države. V obeh državah avstro-ogrskih polovice imajo narodi ustavno možnost za ureditev tega vprašanja. Toda grof Czernin, to je prazna beseda! Kako pa si naj uredimo na pr. Slovenci svojo hišo, ako večina tega ne pripusti in nam ne dá svobode?! Pri nas ne velja pravica, ampak moč!

Dobro in resnično je nasproti tej Czerninovi izjavi pisala »Arbeiter Ztg.«: Narodi morajo biti gospodarji svoje usode, in državni red, ki tej resnici nasprotuje, je nezadosten, protinaraven in nevdržljiv red; državni red, v katerem vlada manjšina in so narodi ločeni v gospodujoče in hlapčevske, ni noben red, ampak le sila. Pravica samoodločbe narodov pomeni, da narod določa svojo usodo in ne samo kako postavlo.

Kaj je povedal vojni minister.

V armadnem odseku ogrske zbornice je poročal vojni minister pl. Stöger-Steiner. Povedal je, da je vojaške službe oproščenih še vedno 1½ milijona vojakov vseh treh sposobnostnih razredov. Hvalil je rezervne oficirje, katerih je sedaj po številu nasproti aktivnim po razmerju 4 proti 1. Armadna uprava skrbi za 45.000 tu-

berkuloznih. Število invalidnih vojakov znaša 200.000. Od teh je pa le zelo majhen del za delo nesposoben. Od vseh ranjencev pa 85 od sto postane zopet za vojaško službo sposobnih, nadaljnih 10 za delo sposobnih in le 5 od sto ostanejo invalidi. Armadnih sester je 7000 in strežnic v zaledju 15.000. Minister hvali uspešno delovanje vojnih kuratov. Število sovražnih vojnih ujetnikov znaša kakih 10.000 oficirjev in 1 $\frac{1}{2}$ milijona moštva. Spominja na vojno industrijo; ob začetku vojne je bilo tovarn za municijo kakih 50, sedaj jih je 600, z manjšimi obrati vred 2500. Za demobilizacijo (odpust vojakov izpod orožja) bo treba veliko časa. Za hitrost bo merodajna transportna možnost. Če pride mir, še dolgo ne bo konca vsemu pomankanju. Na interpelacijo ogrskega delegata Chorina izjavlja, da je število vojakov iz Ogrske v primeri s številom prebivalstva večje kakor iz Avstrije. Vzrok je ta, ker je ogrsko in hrvatsko prebivalstvo bolj zdravo.

Vojna in mir.

Na ruski fronti od Vzhodnega do Črnega morja se je sklenilo premirje do 17. t. m. Ker so z rusko armado v Romuniji pomešane tudi romunske čete, tem ni preostalo drugega, kakor da so se tudi pridružile premirju. Boljševiki so se siloma polastili ruskega glavnega stana, pri čemer je bil Duhonin ubit. Krilenko, odposlanec sveta ljudskih komisarjev, kakor se imenuje vlada boljševikov, je torej gospodar položaja na bojišču. Žal pa, da je tudi ta voditelj sedanje ruske vlade žid; po šarži je bil praporščak.

Na poseben mir z Rusijo ni mnogo upanja. To jasno pove že izjava zunanjega ministra Czerina v odseku za zunanjo politiko v ogrski delegaciji: Mi hočemo takojšnji, če mogoče splošni mir. Nočem poskušati, kako bi Rusijo od njenih dosedanjih zaveznikov odvrnili, pa pot splošnega miru more voditi le preko Rusije, ker je Rusija edina država, ki je pripravljena za mir.

Na Ruskem se razmere še niso ustalile. Vlada boljševikov stoji kljub vsem zatrdilom, ki prihajajo iz Rusije, na omajanih tleh. Za konstituantno, ustavodajno skupščino, je v Petrogradu bilo izvoljenih sicer 6 boljševikov in le 4 kadeti (Miljukov in trije njegovi pristaši) in 2 revolucionarna socialisti, toda o drugih izvolitvah ni pravih poročil. V Saratovu je bil menda izvoljen — Kerenjski (?). Kornilov je tudi s štirimi stotinjami pobegnil iz ječe. Skratka, boljševiki sami položaju niso več kos in iščejo koalicije (združenja) z zmernejšimi strankami. Vrhtega so po poročilih iz Petrograda zasedli Kitajci Charbin v Mongoliji, Japonci pa Vladivostok.

Jeruzalem zavzeli Angleži. Medtem ko se z Rusi skuša doseči mir, se na drugih frontah vršijo krvavi boji. Bonar Law je v angleški spodnji zbornici izjavil, da se je Jeruzalem vdal. V stratezičnem oziru važnejši pa so naši uspehi proti Italijanom s tirolske strani. Sovražnik je bil na planoti Sette Comuni (Sedmih občin) občutno poražen. Hötendorfova armada je v dvadnevem boju v snegu in mrazu zavzela gorske postojanke na gorovju Meletta in več drugih vrhov. 11.000 mož je pri tem ujela in zaplenila več kot 60 topov. Boji so bili krvavi. Ob izlivu Piave so na vzhodnem bregu Sile, dotoka Piave, naši zavzeli ključ do prehoda preko tega dotoka. — Na francoskem bojišču se vršijo manjši boji pehote in živahnejši boji artiljerije.

Državni zbor.

Nagodba z Ogrsko.

Pri razpravi o podaljšanju avstro-ogrsko nagodbe se je pokazala vsa hinavščina nemške politike. Kako so se poslanci nemške narodnosti pri debati o prehrani, zlasti glede masti in špeha, pridušali nad Ogrji, od liberalnega Schürffa do krščanskega socialca Finka; povedali so tehtne vzroke proti dualizmu, ki omogoča Ogrom izkoriščanje naše državne polovice. Sedaj so pa do zadnjega moža glasovali za nagodbo z Ogrji in se zavzemali za dualizem. Tudi krščanski socialisti, ki so popolnoma zapustili sporočilo rajnega svojega bistrovidega voditelja, ki je bil zaklet sovražnik dualizma. Kajpak ga nihče zaradi tega ni imenoval izdajalca; nasprotno, iz patriotizma je bil Lueger proti dualizmu.

Češki posl. dr. Stransky je v svojem govoru rekel: Pravica češkega naroda do samostojne države je najmanj toliko vredna kakor ogrsko državno pravo. Čehi so ravnatako svobodno izvolili habsburško dinastijo za svojo kakor Ogrji, in v kulturnem oziru Ogrje daleč nadkričujejo. V nekdanjih vojskah so tudi natepli Ogrje, kadar so se z njimi spoprijeli. Čehi bodo storili vse, da osvobodijo Slovake iz madjarskega su-

ženjstva. Posl. Kuranda protestira proti temu, da bi se v vojni obogateli Ogrski znižala kvota.

Slovenski poslanec dr. Verstovšek je govoril proti dualizmu in za obnovitev Avstrije na podlagi svobodnih narodnih skupin, ki bi jih bilo lahko združiti v carinski in trgovski zvezi. Govornik je naglašal potrebo združitve vseh pokrajin obeh državnih polovic, kjer žive Jugoslovani, ter napoveduje, če se to ne zgodi, najostrejši gospodarski boj s strani Jugoslovanov. Predlaga tudi, da se nemudoma uvede popolna prometna svoboda med obema državnima polovicama ter da se popolnoma enakomerno preskrbi prebivalstvo z živili.

Posl. Spinčič opisuje grozote in razdejanja v vojni: Krščanska ljubezen je izginila, namesto svobode je zavladala sila. Vse je uničeno, celo hiše božje, vasi, mesta, polja; potopljenih je na tisoče ladij in z njimi milijoni in milijoni ton raznih reči, tudi živeža. Milijonov življenj je ugasnilo v najlepši moški dobi. Koliko je ranjenih in najmanj pol stoletja se bodo videli invalidi kot dokaz in ostanek barbarstva zadnjih treh let. Ni čudo, da je povsod želja po miru. Samoodločevalna pravica narodov mora priti povsod do veljave. Seveda se ta ne more rešiti v parlamentih, kjer bi bili posamezni narodi lahko majorizirani (preglasovani). Da se napravi resnični in trajni mir, je potreba, da vsak narod zase z lastnimi zastopniki v lastni skupščini odloča o svoji usodi. Po vojni je treba za vselej onemogočiti, kar se je godilo proti nekaterim narodom intudi proti srbo-hrvatsko-slovenskemu narodu. Ne sme biti več mogoče tuje nacionalno gospodarstvo, ki se je bilo za Jugoslovane izpremenilo v pravo strahovlado. To je bil omogočil vladajoči sistem dualizma. Ta je sam na sebi nesreča in pomeni uničenje in smrt Jugoslovanov. Dualizem je izročal ene Nemcem, druge Madjarom. Kako se je ravnalo z Jugoslovani tekom vojne, to presega vse, kar se je doslej zgodilo v zgodovini človeštva. Nikdar in nikjer niso postopale vlade z lastnimi državljani tako slabo in grozovito, kakor se je postopalo s Hrvati, Srbi in Slovenci. Merodajne osebe so vojno imenoval vojno nemštva proti slovanstvu. Jugoslovanskemu narodu so že med vojno kovali močne verige. Nemci in Madjari pravijo, da so avstro-ogrsko čete zavojevale Besno in Hercegovino, da imajo torej pravico, gospodovati, in ne pripusté, da bi se ti dve deželi združili z drugimi našimi deželami v državi. Niti na um jim ne pride, da imajo te dežele svojega naravnega gospodarja že tisoč in več let in da je ta gospodar srbsko-hrvatsko-slovenski narod in da poseganje po teh deželah je enako ropu. Jugoslovani bodo zato glasovali proti nagodbi.

Češki soc. demokrat Tusar je izjavil, da v češkem narodu ni stranke, ki bi ne zahtevala češke države in sicer v zvezi s Slovaki. Nasproti izjavi grofa Tisze v ogrski delegaciji pravi: Čehi se ne bojijo nobenih groženj. Oni hočejo to, kar je cesar v svojem govoru izjavil: biti gospodarji v lastni hiši. (Burno pritrdjevanje pri Čehih.)

Glasovanje.

Za nagodbo je glasovalo 188 poslancev, proti 165. Nagodba je dobila torej le 23 glasov večine. Za so glasovali vsi Nemci razen socialistnih demokratov in Poljaki, ki imajo záse že obljubljeno svobodo, drugim je pa za kravjo kupčijo z vlado ne privoščijo, in Ukrajinci iz Bukovine. Proti so glasovali Čehi in Jugoslovani. Drja. Šusteršiča pa ni bilo v parlamentu. Menda je tako reševal „kmečko“ stranko proti gospodarski nadvladi Ögrov. Ukrajinski poslanci so iz zbornice zbežali in tako zopet dokazali svojo nemožatost.

Dnevne vesti.

Zastopstvo jugoslovanskih akademikov pri načelniku Jugoslovanskega kluba. 3. t. m. je vročilo zastopstvo jugoslovanske akad. mladine načelniku Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošču spomenico na Jugoslavijo. Načelnik jo je v zadoščen sprejel in v odgovoru izjavil sledeče: „Veseli me, da vidim celokupno mladino okrog nas. Sporočite ji, da naša stvar stoji dobro in da se smemo nadejati boljše bodočnosti. Mi se moramo strniti v eno čvrsto in neprodno falango in preko tistih, ki uskakujejo v drug tabor in sejejo razdor, je treba enostavno iti dalje. Izročite mladini še enkrat najsrčnejšo zahvalo in pozdrav.“

Družba sv. Mohorja prosi gospode poverjenike, da oprostijo nerednosti, ki so združene s težavnim razpošiljanjem knjig po pošti. Čakali smo, da se zopet odpre splošni promet po železnici in se s tem zakasnili — posebno na Koroškem.

Iz sodne službe. Naš rojak, g. deželnosodni svetnik in okrajni sodnik Josip Siter v Brežicah,

je stopil v pokoj in bil ob tej priliki imenovan za višjesodnega svetnika, vrhtega še odlikovan od cesarja z redom železne krone 3. razreda. „Straža“ piše o tej priložnosti o njegovem delovanju: „Justično službo na slovenskem Stajerskem zapuščča obče priljubljen mož, ki je s svojo nepristranostjo v polni meri zavžival zaupanje ne samo slovenskega, ampak vsega prebivalstva. Želimo mu, da še mnogo let vživa čil in zdrav zaslužen pokoj.“ Tej želji se iz vsega srca pridružujemo tudi mi. Gosp. višji sodni svetnik je moral vsled znanega Slovincem sovražnega sistema iz Koroške, kakor vi drugi sodniki slovenske narodnosti v preteklosti. Upamo, da bo med svojimi ožjimi rojaki mogel vsaj vživati še mnogo let zaslužen pokoj, ako mu že ni bilo dano, med njimi v aktivni službi delovati.

Samomor. Rezervni poročnik Edvard Bartel iz Celovca se je dne 2. t. m. ustrelil. Na bojišču je bil ranjen v nogo in bi mu jo bili morali odrezati. To mu je šlo tako k srcu, da je izvršil nesrečen čin.

Vojno kuhinjo za srednje stanove so otvorili v hiši Gustava Lochsa v Št. Rupertu pri Celovcu.

Nove karte za mleko bodo začeli izdajati v Celovcu na magistratu, 2. nadstopje, 17. t. m.

Smrtna kosa. Ravnatelj žrelskega umetnega mlina Hugo Bogensberger je umrl 3. t. m., v 56. letu svoje starosti. Dne 7. t. m. je umrl v Celovcu oskrbnik celovške mestne hiralnice Alojzij Jeseničnik. Dne 10. t. m. je umrl celovski steklar Janez Rohrer, star 60 let.

Dokaz pravičnosti nasproti Slovincem je doprinesla vlada ob imenovanju notarja za Pliberk. Justični minister je premedil v Pliberk g. notarja Valentina Schwarzla iz Dobrlevasi. Za slovenskim notarjem pride torej v Pliberk, v najbolj slovenski kraj na Koroškem, Nemeč.

Vojaška in civilna komisija, ki naj preiščete krivice, ki so se godile na jugu države, ste došli v Celovec. Prva je takoj odšla, druga pa je še tukaj.

Nemorala v Celovcu. V oddelku za spolne bolezni v deželni bolnišnici v Celovcu je bilo dne 8. decembra 120 žensk, neomženih in omoženih iz mesta in okolice, med njimi tri deklice v starosti 15, 16 in 17 let. Preiskava je dognala, da so bile okužene (tudi ali predvsem?) po vojaki. Že samo to dejstvo pove, kaka nemoralnost da vlada v Celovcu. Kaj pa stori oblast proti temu? V mestnem gledišču se je te dni vršila taka predstava, da so se zgražali celo taki ljudje, ki v tem oziru niso preveč občutljivi. Poštenim slovenskim predstavam v Celovcu so svoj čas delali vsemogoče zapreke, tu pa so gluhi in slepi. V gledišču pa prihaja tudi neodrasta mladina. Kdo se bo čudil, da je morala v Celovcu taka, da se tuji čudijo!

Smrt marljivega dijaka. Dne 4. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku na pokopališču v Trnjavi pri Celovcu gimnazijca četrtošolca Davida Podlipnika iz Podklostra. Bil je gojenec v Marijanišču. Gojenci Marijanišča so mu zapeli dve krasni žalostinki. Pogreba so se pod vodstvom g. gimnazijskega ravnatelja udeležili tudi gimnazijci in več gg. profesorjev. Rajni je bil marljiv in pobožen dijak. Smrt ga je hitro in pre zgodaj zalezala; umrl je na otrpnenju možganov. Požlepovo rodbino je s tem zadel bridek udarec. Naše iskreno sožalje!

Oslepele slovenski vojaki v Gradcu prosijo sl. javnost, da se jih za Božič spomni s cigaretami, smotkami ali tobakom. Prijazna darila, tudi v najmanjši množini, sprejme pisarna „Dobrodelnosti“ v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35.

Svarilo. Množijo se slučajji, da nakupujejo civilne osebe od avstro-ogrskih ter nemških vojakov razno opremo in druge reči, čeravno morajo vedeti, da vojaki svojih vojaških reči ne smejo prodajati in da so omenjene reči le na kazniv način od vojakov dobili. Tako je civilno prebivalstvo zadnji čas razen vojaške opreme od vojakov kupovalo ženske čevlje, ženske ure, preproge, kolesa, cele zaboje sveč, pisalne stroje itd. S takimi dejanji se pospešuje kaznivo delovanje slabih elementov; marsikateri ne bi bil postal tat, ako ne bi bil vedel za skrivnega kupca. Tisti, ki kupujejo od vojakov ukradene ali glede lastnine dvomljive reči, so sokrivi tatvine ali vsaj nakupa sumljivega blaga in imajo strogo sodniško kaznen pričakovati.

Za slovenske vojake na Dunaju. Število slovenskih vojakov, ki se nahajajo na Dunaju kot ranjenci, rekonvalescenti ali invalidi, je mnogo večje kot bi se sodilo. Ti ubogi vojaki so bili večinoma sami sebi prepuščeni, ter so le zdaj pa zdaj dobivali kak obisk od maloštevilnih slovenskih duhovnikov, ki so se s požrtvovalnim trudom brigali zanje. Ko so se v zadnjem času stiki med slovensko inteligenco poživeli, je prišlo tudi to vprašanje na razgovor. Sestavil se je

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

sta se sešla in srečala oče in sin. Dolgo že nismo imeli priložnosti, pisati. Po domačih se nam že toži.

Planine smo srečno prekoračili, večinoma smo pri zdravju, nekaj naših tovarišev nas je pa tudi zapustilo. Tudi znani Vam trije vrli junaki-Slovenci ležijo močno ranjeni v vojni bolnišnici, namreč dragi nam Miha Sadjak, četovodja, Martin Lipuš in Janez Karničnik. Bog daj, da kmalu okrevajo.

Tukajšnji ljudje so zelo dobri in veseli, da smo prišli mi, pa seveda tudi ne vsi. Imeli smo čast, da smo mogli osebno pozdraviti presvitlega cesarja Karla I., ki nas je obiskal. Par dni smo že v lepem mestu in počivamo. Za nami je priromal tudi preljubi nam „Mir“, ki smo ga z veseljem pozdravili.

Kaj nam prinese prihodnost, ve samo Bog. Upamo, da kmalu pride zaželjeni mir.

Srčne pozdrave vsem dotlej, da se zopet vidimo, ako tudi mi ne postanemo večni popotniki.

Jurče Nachbar, kuhar; Pavle Bricman, narednik; Lojze Sadjak, Lojze Kozarin, Polde Simonetič, pešci; Rožic Janez, topničar; Blaž in Maks Nuck, vsi iz Podjune. Pavle Koffu, desetnik iz Roža, Franc Trapič, črez Rudo.

Koroški gospodar.

Ravnalne cene za vino, orehe in drva v svežnjih. Za vina avstrijskega, štajerskega in kranjskega ali ogrskega pridelka: a) za gostilničarja pri oddaji v gostilniškem prostoru domik k faktorni ceni za liter 35%, b) pri oddaji izven gostilniških prostorov domik k faktorni ceni za liter 30%. Za neizluščene orehe za kilogram 2 K, za izluščene orehe za kilogram 6 K. Ta cena velja za kraj, kjer se oddaja. Za drva v svežnjih (Scheibenholtz): 16 do 18 svežnjev za meter v prostoru, 1 sveženj 1 K 30 v do 1 K 40 v.

Listnica upravnitva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam naznanijo pri preselitvah ali premestitvah poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Zahvala.

Podpisani izreka vsem udeležnikom ob pogrebu svojega sina

Davidu Podlipnika

gojenca kn. šk. deškega semenišča in dijaka IV. gimnazijskega razreda

javno zahvalo.

Zlasti se zahvaljuje preč. predstojništvu kn. šk. Marijanišča, gosp. ravnatelju o. kr. državne gimnazije, vladnemu svetniku gospodu G. Flori, gospodom profesorjem, vlč. g. o. superijoru Avguštinu Lamprehtu, gospodu stolnemu kapelniku Albertu Istelnu in vsem sošolcem. Tudi za podarjene vence iskrena zahvala!

Alojzij Podlipnik

posestnik v Sovčah, p. Podklošter.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, proš v Tinjah.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Jabolčnik, hruškovec, domač sir, čebulo, jajca in živila, ki niso pod zaporo, kupuje v vsaki množini hotel Trabesinger na Velikovski cesti v Celovcu. Podpirajte domač zavod!

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ela-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih ošes, bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim pisnom K 275, 3 lončki K 550, 6 lončkov K 850. — Na stotine zahvalnih in priznanih pisem. — Kemény, Kaschau (Kassa) I, poštni predal 12/597 (Ogrsko).

Posestvo

ki je v dobrem stanu, z zemljiščem, planino in pašnikom, želim kupiti ali v najem vzeti za več let. Kdor želi prodati ali v najem dati, naj se takoj obrne na: Josip Jakelj, Mojstrana št. 92, Kranjsko.

Ta mož

vé, kaj njemu in domovini koristi, uničevalne namene sovražnikov prepreči in svoje lastno premoženje pomnoži:

On podpiše

7. VOJNO POSOJILO

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

sprejema prijave na

sedmo 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo K 91.54;

II. davka proste 5 1/2% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice K 94.—.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shrambo in upravo.